

Ya hulat ni apostol Pablo kanlan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo ha Galacia

Paunan habi

Hên intoro ya Mangêd ya Habi tungkol kan Apo Jesu-Cristo kanlan alwan Israelita, ay tinanggap la ya habayto, noa, nilumtaw ya kotang no dapat lan honolên ya Kautuhan ya impahulat ni Apo Namalyari kan apo Moises. Bayro kanlan ampaniwala ha Galacia, ya mihay probinsyan Roma ha Asia Menor, ay main nilumatêng ya ampanoro hên kailangan honolên ya Kautuhan ni apo Moises bayo mag-in mangêd ha hêlêk ni Apo Namalyari. Labay ni apostol Pablo di ha hulat na kanlan taga-Galacia, ay paorongên hila ha pêtêg ya paniwala, ta nitama hilay na bayro ha alwan pêtêg ya toro.

Hinulat ni apostol Pablo di, ya hilay tawo ay mag-in mangêd ha hêlêk ni Apo Namalyari gawan ha paniwala la kan Apo Jesu-Cristo, alwan gawan ha pamanhumonol la ha Kautuhan.

Kabooan hên pinakalaman

Umpisan hulat 1:1-10

Ya pangaapostol ni apostol Pablo 1:11-2:21

No ay-êmên mag-in mangêd ha hêlêk ni Apo Namalyari 3:1-4:31

Paan mag-orong ha pangaipoh 5:1-26

Dapat mihahawop 6:1-10

Tawlin habi 6:11-18

¹ Hiko hi Pablo ya mihay apostol, ya in-utoh ni Apo Namalyari. Alwan tawo ya namili hên nangiutoh kangko, ta ya nangiutoh kangko, ay hi Apo Jesu-Cristo, haka ya Tatang na, hi Apo Namalyari, ya namabiyay kanan oman. ² Hilay kalamo ko di, ya patêl ha Panginoon, ay kalamo ko hên ampangumusta kamoyun patêl ha Panginoon ya angkapi-tsi-tsipon bahên ha probinsyan Galacia.

³ An-ihalangin naên kaw ya dyanan kaw dayi hên kapatêkbêkan nakêm, haka ingalwan kaw dayi ni Apo Namalyari ya Tatang tamo, haka Panginoon Jesu-Cristo. ⁴ Ha kalabayan nan Tatang tamo, hi Apo Namalyari, ay indin ni Apo Jesu-Cristo ya lawini na hên matsi, gawan ha kasalanan tamo, ta êmên kitamo miligtas haka midayo ha kaganawan nangarawak ya angkalyari amêhên di ha luta. ⁵ Puriên hi Apo Namalyari hên angga-angga. Amen.

Ya pêtêg ya toro ya tungkol kan Apo Jesu-Cristo

⁶ Hi Apo Namalyari ya nanagyat kamoyu, gawan ha ayn kapantag ya ingalo ni Apo Jesu-Cristo. Ampag-êpapah ako kamoyu ta nataluh yo yan tinalibatokan ta nagtugigih kaw ha alwan pêtêg ya toro. ⁷ Ya Mangêd ya Habi, ya miligtas kitamo gawan ha paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo, ay ahina maioman. Noa, main ampanggulo hên ihip yo ta labay lan itumbalik ya habayto ya kaptêgan. ⁸ Main man anghel ya ubat ha langit, o miha kannaên man, ya ampamitoro hên halanghang ha intoro naên kamoyu, ay parusaan ya dayi ni Apo Namalyari ha impiyerno. ⁹ Omanên kina êt habiên kamoyu ya habaytoy

hinabi naên haton bayri, no main mamitoro kamoyu hên kaatag ya toro ha tinanggap yoy nay toro, ay parusaan ya dayi ni Apo Namalyari ha impiyerno.

¹⁰ Hino ya mahabi yo ha an-ipamwang ko? Kapareho ko, o hi Apo Namalyari ya labay kon pahiglaên? Kayno êndat yo no hikoy ampanapol êt hên pamandayêw hên tawo, hên nanad ha mana kon andaygên. No ampanapol akon pamandayêw hên tawo, ay alwa kon tagahuyo ni Apo Jesu-Cristo.

No ay-êmên nag-in apostol hi Pablo

¹¹ Patêl ko, labay kon mamwangan yo ya Mangêd ya Habi ya impamwang ko kamoyu, ay alwan ubat ha kaihipan tawo. ¹² Alwan tawo ya namidaoh o namitoro hên habayto kangko, noa, hi Apo Jesu-Cristo ya namipamwang hên habayto kangko.

¹³ Kayno nabalitaan yo kina no ay-êmên ya biyay ko hên haton bayri ha pamanhumonol ko ha paniwala naên hên Israelita. Hên hato ay hadyay pamairap ko kanlan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo, ta labay kon ubuhên hilan patsên. ¹⁴ Ha kal-atan naên Israelita ya kapareho kon edad ay hiko ya pinakamahipêg ha pamanhumonol ha kaugalian hên ninuno naên.

¹⁵ Noa, gawan ha ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari, ay pinili na kina hên hato êt, bayo ko in-anak, ta daygên na kon tagahuyo na. ¹⁶ Kabay hên impamwang na kangko ya Anak na ya hi Apo Jesu-Cristo, ta êmên ko ya itoro kamoyun alwan Israelita, ay hinonol ko yan tampol hên

a kina nakikwa hên payo ha hinoman ya tawo. ¹⁷ Haka a ko nilumakat ha balayan Jerusalem hên nagpatoro kanlan nuna kangkon nag-in apostol. Noa, nagtagloh ako ha logal ya marayo ha tawo ha bansan Arabia. Hên pinag-aralan koy kahulatan ni Apo Namalyari bayro, ay nag-orong ako ha balayan Damasco. ¹⁸ Pangayari hên tatloy taon ay nilumakat ako ha balayan Jerusalem hên nakibalay kan Pedro. Nilaêh ako bayro kana hên labinlimay allo. ¹⁹ Ayn akon nahêlêk bayro ya kaatag ya apostol no alwan bêngat hi Santiago ya ali ni Apo Jesu-Cristo.

²⁰ Pêtêg ya an-ihulat ko kamoyu. A ko ampaglaram. Muwang ni Apo Namalyari.

²¹ Pangayari hên habayto ay nammita ko ha probinsyan Siria haka Cilicia. ²² A la ko êt mantêg muwang hên hilay patêl ha Panginoon ya angkapi-tsi-tsipon ha probinsyan Judea. ²³ Nagilam lan bêngat ha kaatag ya ampaghabi ya wanla, “Ya ampamairap kantamo pon haton bayri, ay ampamitoroy na amêhên, hên tungkol ha paniwala kan Panginoon Jesu-Cristo, ya paniwala ya labay nan hiraên hên haton allo.” ²⁴ Pinuri la hi Apo Namalyari gawan ha nalyari kangko, ya no ay-êmên akon nagkamain hên paniwala ya nanad kanla.

2

Naniraw ana êt hi apostol Pablo ha Jerusalem

¹ Pangayari hên labin-apat ya taon ay nilumakat kina êt ha balayan Jerusalem. Kalamo ko hi Bernabe haka pinakilako ko êt hi Tito. ² Nilumakat

kina êt bayro ta impaihip kangko ni Apo Namalyari ya dapat kon maniraw bayro kanlan ampamaala kanlan patêl ha Panginoon ya angkapi-tsi-tsipon. Kanlan ampamaala bêngat, ay impalinaw ko ya an-itoro* ko kamoyun alwan Israelita. Impamwang koy habayto, ta a ko labay ya mag-in ayn alagá, ya pagal ko hên ható angga amêhên. ³ Nakiuyon hila etaman ha impamulah ko ta a la impatuli hi Tito ya kalamo ko, Griego ya man ya a pon tinuli. ⁴ Noa, ya nalyari ay main nakilamo bayro hên ungnoy kaparehon Israelita ya waringan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo, ta labay la kay hên imatonan gawan ayn kitamina ha aypa lan Kautuhan ni apo Moises gawan main kitaminan pamakimiha kan Apo Jesu-Cristo. Labay lan pahonolên la kitamo pon bayro ha Kautuhan hên nanad hên ipoh. ⁵ Noa, pêrad man, ay a kay nakiuyon kanla, ta êmên a mahamutan hên alwan kaptêgan ya Mangêd ya Habi tungkol kan Apo Jesu-Cristo, ya ampaniwal-an yo.

⁶ Hila man ya ambalayên poon lan patêl ha Panginoon ya angkapi-tsi-tsipon ha Jerusalem, ay ayn hila impahan ya dapat kon itoro. Ayn kangko no hino hila ta pare-pareho kitamo ha arapan ni Apo Namalyari. ⁷ Pinaniwal-an la ko ya hiko ay pinili ni Apo Namalyari hên mangitoro hên Mangêd ya Habi kamoyun alwan Israelita. Hi Pedro etaman, ay pinili nan mangitoro kanlan kapareho naên Israelita. ⁸ Gawan bay, no ay-êmên na yan hinawpan ni Apo Namalyari hi Pedro ha

* **2:2** Ya miligtas kaw gawan ha paniwala yo kan Apo Jesu-Cristo. A yoy nan kailangan palokop ha kaugalian naên Israelita hên nanad ha panuli.

pangaapostol na kanlan kapareho naên Israelita, ay êmbayro êt, ay hinawpan na ko etaman ha pangaapostol ko kamoyun alwan Israelita. ⁹ Kabay hi Santiago, hi Pedro, haka hi Juan ya ambalayên poon lan patêl ha Panginoon ya angkapi-tsi-tsipon ha Jerusalem, ay nananggap kannaên hên mag-in kalamo la, hên nabalayan la ya ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari kangko. Napikahundoan naên ni Bernabe ya ihundo ya panoro naên kamoyun alwan Israelita, ta hila etaman ay ihundo lay panoro la kanlan kapareho naên Israelita. ¹⁰ Pinakihabi lan bêngat kannaên ya a naên paulayan hilay mangairap kanlan patêl ha Panginoon ya angkapi-tsi-tsipon ha Jerusalem. Mahigla ko etaman hên manyag habayto.

Hinabyanan ni apostol Pablo hi apostol Pedro

¹¹ Minghan, hên naniraw hi Pedro bayro kannaên ha balayan Antioquia, ay arap-arapan ko yan hinabyanan gawan main yan dinyag ya alwan mangêd. ¹² Ta haton minghan in-utoh kannaên ni Santiago ya ungnoy lalaki, ya Israelita, ya ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo. Bayo hila nilumatêng ay ampangan yay na hi Pedro hên kaaêm lan kapareho yon alwan Israelita. Noa, hên nilumatêng hilay habaytoy in-utoh ni Santiago ay nagpakanawa yan nagdayo hên nagpapawa kanlan kaaêm na, gawan awal kannaên hên Israelita, hên kiaêm kanlan alwan Israelita. Dinyag nay habayto ta malimo ya hên mahabyanan yan Israelita ya an-ipalêkpêk ya dapat patuli hilay ampaniwala kan Panginoon Jesu-Cristo, no labay la hên madyanan hilan biyay ya ayn angga. ¹³ Haka

hilay kaatag ya patêl ha Panginoon ya Israelita, ay nanoto kan Pedro, ya waringan a hila kiaêm kanlan alwan Israelita, kabay hi Bernabe ay naamuyot etaman ha pagbabara la. ¹⁴ Hên nahêlêk ko ya ampidayo hilay na ha kaptêgan hên Mangêd ya Habi tungkol kan Apo Jesu-Cristo, ay hinabi ko kan Pedro ha arapan lan kal-atan, ya wangko, “No hika, ya mihay Israelita, ay a kay nan anhumonol ha ugali naên, ay dapat a mon patolukên hilay alwan Israelita hên humonol.”

Mag-in kitamo hên ayn kasalanan ha hêlêk ni Apo Namalyari, gawan ha paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo

¹⁵ Hinabi kina êt kanlan kal-atan hên taga-Antioquia, ya wangko, “Hikay ya Israelita, ay alwan nanad kamoyun alwan Israelita. ¹⁶ Êmbayro man, ay muwang naên ya a nan an-iúmang kana ni Apo Namalyari hên an-itad hên ayn kasalanan ya hinoman gawan ha pamanhumonol la ha Kautuhan ni apo Moises. An-itad na kitamo ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan gawan bêngat ha paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo. Hikay man ya Israelita ay ampaniwala kana, ta êmên na kay itad hên ayn kasalanan gawan ha paniwala naên kana, alwan gawan ha pamanhumonol naên ha Kautuhan.

¹⁷ “Labay-labay tamon mag-in ayn kasalanan ha hêlêk ni Apo Namalyari, hên gawan bêngat ha paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo, noa, wanlan kaatag ya kapareho kon Israelita ya kasalanan kano ya habain, ta a tamo anhonolên ya Kautuhan. No êmbayro dayi, ay hi Apo Jesu-Cristo

awud ya ubatan kasalanan tamo. Taganán alwan pêêtêg ya habayto. ¹⁸ Ta no muwang tamina ya an-itad na kitamo ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan gawan bêngat ha paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo, noa, anhabiên tamo ya kailangan tamon honolên ya Kautuhan bayo na kitamo itad hên ayn kasalanan, ay kasalanan ya habayto. ¹⁹ Ta gawan ha Kautuhan, ya a ko kayan honolên, ay namwangan ko, ya hinatolan akinan matsi hên ipapawa kan Apo Namalyari, kabay an-itad kinay sarili kon natsi ha Kautuhan ta êmên ko madyag ya kalabayan ni Apo Namalyari. ²⁰ Nanad akinan natsi hên kalamo ni Apo Jesu-Cristo ha koros, haka hiya tana ya angkabiyay kangko. Kabay, kaban atsi ko pon kanan hata lawini ko di ha luta, ay ampamiyay ako hên gawan ha paniwala ko kana, ya Anak ni Apo Namalyari, ya namihalanggo hên biyay na ha koros gawan ha pamanlugud na kangko. ²¹ A ko andaygên hên ayn alagá ya ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari. Ta no gawan bêngat dayi ha pamanhumonol ha Kautuhan ya pan-itad na kitamon ayn kasalanan, ay a yay na dayi natsi hi Apo Jesu-Cristo.” Habayto ya hinabi ko kanlan taga-Antioquia.

3

Mangêd ya paniwala kan Apo Jesu-Cristo kanan pamanhumonol ha Kautuhan

¹ Hikaw ya taga-probinsyan Galacia, ya ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo, ay nanad kaw nan ayn minúwang. Awta naamuyot kaw ha alwan pêêtêg? Impamulah kinan mangêd kamoyu no pata

natsi hi Apo Jesu-Cristo ha koros. ² Pakaihipên yo ya hinumapat ya kamoyu ya Espiritu ni Apo Namalyari gawan ha paniwala yo ha nagilam yoy tungkol kan Apo Jesu-Cristo, alwan gawan ha pamanhumonol yo ha Kautuhan ni apo Moises. ³ Nanad a kaw ampangihip. Hên una ay naniwala kaw kan Apo Jesu-Cristo ya mag-in kaw hên mangêd ha hawop nan Espiritu ni Apo Namalyari. Awta labay yoy na êt hên mag-in mangêd ha hêlêk ni Apo Namalyari ha sarili yon dyag? ⁴ Naliwaan yoy na lawêh ya kairapan ya dinanan yoy na. Dapat yon ihipên ya dinanan yo. ⁵ Indin ni Apo Namalyari ya Espiritu na kamoyu haka nanyag yan kapapaêpapah ha pibonakan yo, hên gawan ha paniwala yo ha nagilam yoy tungkol kan Apo Jesu-Cristo. A na dinyag ya habayto, hên gawan ha pamanhumonol yo ha Kautuhan ni apo Moises.

⁶ Daygên tamon alimbawa hi apo Abraham. Habaytsi ya impahulat ni Apo Namalyari ya tungkol kana, “Naniwala hi apo Abraham ha hinabi ni Apo Namalyari, kabay intad ya ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan.”* ⁷ Kabay dapat yon maintindihan ya hilay main paniwala kan Apo Jesu-Cristo ay an-itad mantêg kaapo-apoan ni apo Abraham. ⁸ Haton lagi êt, ay nakahulat ha Kahulatan ya impahulat ni Apo Namalyari, ya itad na kaw ya alwan Israelita hên ayn kasalanan, gawan ha paniwala. Habain ya labay habiên ni Apo Namalyari hên hinabi na kan apo Abraham ya wana, “Gawan kamo ay ingalwan ko hilay tawo ha balang bansa.”† ⁹ Kabay an-ingalwan

* **3:6** Genesis 15:6. † **3:8** Genesis 12:3b, 18:18 haka 22:18.

ni Apo Namalyari hilay main paniwala kan Apo Jesu-Cristo, hên nanad ha pangingalo na kan apo Abraham ya naniwala ha impangako kana.

¹⁰ Noa, hilay êndat lan mag-in hilan ayn kasalanan ha hêlêk ni Apo Namalyari ha pamanhumonol ha Kautuhan ni apo Moises, ay kalamo lan parusaan na. Ta nakahulat ha Habi ni Apo Namalyari, “Hilay a anhumonol ha balang utoh ya nakahulat ha Kautuhan, ay parusaan hên ayn angga.”[‡] ¹¹ Muwang tamo ya ayn hinoman ya itad ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan gawan ha pamanhumonol la ha Kautuhan, ta nakahulat êt ha Habi na ya habaytsi: “Hilay an-itad ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan, ay hilay mamiyay gawan ha paniwala la kana.”[§] ¹² Noa, ya pamanhumonol ha Kautuhan ni apo Moises ay marayo ha paniwala kan Apo Jesu-Cristo ta impahulat na êt ni Apo Namalyari ya habaytsi: “Hilay anhumonol ha Kautuhan, ay dyanan hên biyay ya ayn angga.”*

¹³ Noa, gawan ayn makahonol ha balang mi-hay Kautuhan, ay hikitamo ay kalamo ha in-humpa ni Apo Namalyari hên parusaan. Noa, daya ni Apo Jesu-Cristo, ya pinamayad ha parusa hên kasalanan tamo. Muwang tamo ya nalatngan nay parusa ni Apo Namalyari ta impahulat ya habaytsi ha Kahulatan ni Apo Namalyari: “Nalatngan ya parusa ni Apo Namalyari, hên hilay pinatsi ha koros.”[†] ¹⁴ Inhalanggo ni Apo Jesu-Cristo ya sarili na, ta êmên, ya kangêran

[‡] **3:10** Deuteronomio 27:26. [§] **3:11** Habacuc 2:4. * **3:12** Levitico 18:5. [†] **3:13** Deuteronomio 21:23.

ya impangako ni Apo Namalyari kan apo Abraham, ay mipalako etaman kamoyun alwan Israelita, hên gawan ha paniwala yo kan Apo Jesu-Cristo. Gawan habayto, ay hikitamoy ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo, ay pare-pareho kitamon makatanggap hên Espiritu ni Apo Namalyari, ya impangako na.

A nabayo hên Kautuhan ya impangako ni Apo Namalyari

¹⁵ Patêl ko ha Panginoon, muwang tamina ya no main lowa kantamo ya main kahundoan ya nipag-permaan, ay ayn nanan hinoman ya makapibayo o makapahan hên habayto. Gilamên yo, ta êmên ya di ya an-ipamwang ko kamoyu. ¹⁶ Hên haton lagi, hên ayn pon Kautuhan, ay nangako hi Apo Namalyari kan apo Abraham haka kanan miha kanlan mag-in kaapo-apoan na, ya ingalwan na hila. Miha wangko, ta ya habi kaapo-apoan, ya impahulat ni Apo Namalyari ay labay habiên mimiha, alwan kal-atan. Habaytoy miha ay hi Apo Jesu-Cristo, ya kaapo-apoan ni apo Abraham. ¹⁷ Ya labay kon habiên ay êmên di: Ya pangako ni Apo Namalyari kan apo Abraham ha kahundoan la, ya miligtas hila gawan kan Apo Jesu-Cristo, ay a mabayo hên gawan bat ha Kautuhan ni apo Moises, ya indin ni Apo Namalyari hên pagkal-abah hên 430 taon. ¹⁸ Ya ingalo ni Apo Namalyari, ay a na an-idin kantamo hên gawan ha pamanhumonol tamo ha Kautuhan ni apo Moises. Ha kaptêgan, ay indin ni Apo Namalyari ya ingalo na kan Apo Abraham gawan ha pangako na, alwan gawan ha pamanhumonol ha Kautuhan.

¹⁹ Malyarin main mangotáng: No êmbayro awud, ya main nanan pangako, pata indin êt ya Kautuhan? Indin êt ni Apo Namalyari ya habaytoy Kautuhan ta êmên mamwangan no hino ya kasalanan ha hêlêk na, ta habaytoy Kautuhan ay dapat lan honolên, kaban a ya pon nilumatêng ya kaapo-apoan ni apo Israel, ya hi Apo Jesu-Cristo, ya pinangakoan. Habaytoy Kautuhan, ay impahabi ni Apo Namalyari kanlan anghel na, kan apo Moises. ²⁰ Noa, ya pamidin nan pangako, ay a na impadann ha anghel o ha kaatag, ta indiretsa na kan apo Abraham.

Main anggaan ya tungkulan hên Kautuhan

²¹ Kayno êndat yo no ampihalanghang ya Kautuhan ni apo Moises haka ya impangako ni Apo Namalyari. Alwa. Ta no main dayin Kautuhan ya ampam-in biyay ha langit, ay pamanhumonol tamo dayi hên habayto ya pangubatan hên pan-itad na kitamo ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan. ²² Noa, nakahulat ha Kahulatan ya impahulat na, ya ayn makaalih ha kapangyarihan hên kasalanan. Kabay kaapo-apoan man ni apo Abraham o alwa, ay kailangan maubuh kitamon maniwala kan Apo Jesu-Cristo, ta êmên tamo matanggap ya ingalo ya impangako ni Apo Namalyari. ²³ Bayo impamwang ya main kaligtasan ha paniwala kan Apo Jesu-Cristo, ay atsi kitamo pon ha aypa hên Kautuhan. ²⁴ Gawan ha Kautuhan ay namwangan tamo ya makasalanan kitamo haka namwangan tamo ya kailangan kitamon maniwala kan Apo Jesu-Cristo ta êmên na kitamo itad hên ayn kasalanan ni Apo Namalyari.

²⁵ Amêhên ta ampaniwala kitamina kan Apo Jesu-Cristo, ay ayn kitamina ha aypa hên Kautuhan.

²⁶ Kabay hikaw ngan, Israelita man o alwa, ay nag-in anak ni Apo Namalyari, gawan ha paniwala yo kan Apo Jesu-Cristo. ²⁷ Gawan hikaw ngan, ya binawtismoan gawan ha pakikimiha yo kan Apo Jesu-Cristo, ay mag-in kaugali na, ya nanad imbaro yo yay na. ²⁸ Israelita kaw man o alwa, ipoh kaw man o alwa, lalaki man o babayi ay main kitaminan pakikimiha, hên gawan ha pakikimiha tamo kan Apo Jesu-Cristo. ²⁹ No main kaw hên pakikimiha kan Apo Jesu-Cristo ay hikaw ay kaapo-apoan ni apo Abraham haka makatang-gap kaw etaman hên impangako ni Apo Namalyari kana.

4

¹ Gilamên yo êt ya êmên di ya an-ipamwang ko kamoyu. No main mihay mabandi ya natsi, ya nag mimihay anak, ay hata anak ay kapareho na êt bêngat hên ipoh kaban nanawa ya pon, agyan kana ya bandi hên toa na, ² gawan dapat nan honolên ya utoh hên ampanayhay kana, hên angga ha miabot ya ha panaon, ya intakda nan toa na, ya hiyay manalan hên impamana kana. ³ Êmbayro kitamo êt, hên a kitamo pon naniwala kan Apo Jesu-Cristo, ta atsi kitamo pon ha aypa hên manan paniwala di ha luta. ⁴ Noa, hên nilumatêng ya panaon ya intakda ni Apo Namalyari, ay in-utoh nay Anak na di ha luta, hên ianak hên mihay babayi, haka kaban anhumlay ya ay hinonol nay Kautuhan ni apo Moises. ⁵ In-utoh ya di ta êmên

na kitamo ialíh ha aypa hên habaytoy Kautuhan ta êmên kitamo mag-in anak ni Apo Namalyari.

⁶ Haka gawan hikitamo ay anak nay na ni Apo Namalyari, ay impahapat na kantamo ya Espiritu na, ya impangako ni Apo Jesu-Cristo. Habaytoy Espiritu ay ampam-i kantamo hên karapatan hên baêgên yan, “Tatang ko” hi Apo Namalyari. ⁷ Kabay amêhên hikaw ay maának nay na ni Apo Namalyari. Alwa kaw nan ipoh ha aypa hên manan paniwala di ha luta, noa, hikaw ay anak ni Apo Namalyari, ta andyanan na kaw hên hatoy an-idin na ha maának na.

Naingalwan ni apostol Pablo hilay taga-probinsyan Galacia

⁸ Hên a yo êt kilala hi Apo Namalyari, ay nanad kaw hên ipoh ya atsi ha lokop lan a angkahêlêk, ya hilay ayn mantêg hên tungkulan. ⁹ Noa, amêhên ta kilala yoy na hi Apo Namalyari...o mangêd awud habiên, amêhên ta kilala na kaw na...awta labay yo hên palokop a êt kanlan a angkahêlêk, ya ayn tungkulan? Nanad hên labay yoy na êt hên mag-in ipoh. ¹⁰ Êndat yon mangêd kaw ha hêlêk ni Apo Namalyari no anhonolên yo ya manan ugali ya tungkol ha allo, buwan, panaon, haka taon hên pamagsimba. ¹¹ Mampotog ako kamoyu, ta kayno nahayang bêngat ya pamagpagal ko kamoyu.

¹² Ampakihabi ko kamoyun mangêd ya tuwarên yo ko ya ayn kina ha aypa hên Kautuhan. Kaapo-apoan ako man ni apo Israel, ay nakitad kina kamoyun alwan kaapo-apoan na, ya a na dinyanan ni Apo Namalyari hên Kautuhan. Hên haton atsi ko bahên kamoyu ay ayn kaw hên

dinyag ya narawak kangko. ¹³ Muwang yo ya nakatoro ko kamoyu hên Mangêd ya Habi hên haton una, gawan ha hakit ko. ¹⁴ Nakabyat ko man kamoyu gawan ha hakit ko, ay a yo ko kinahulapoan, haka a yo ko kinadamogan. Noa, tinanggap yo ko hên nanad ha mihay anghel ni Apo Namalyari o hi Apo Jesu-Cristo mismo. ¹⁵ Hadyay kahiglaan yon nanawop kangko hên hato. Muwang ko ya hên hato no malyarin bêngat, ay agyan mata yo ay idin yo kangko. Awta alwa kaw nan mahigla kangko amêhên? ¹⁶ Amêhên ay an-itad yo kinan kapatsi yo, hên gawan ha inhabi koy kaptêgan kamoyu.

¹⁷ Hilay ampanoro hên kaatag ya toro, ay labay-labay la kaw hên amuyotên ha alwan pêtêg, noa, alwan mangêd ya labay la kamoyu. Labay lan bêngat hên mipakarayo ya nakêm yo kangko ta êmên kaw milamo kanla. ¹⁸ Alwan narawak hên makihawpan no ha ikakangêd ya habayto, haka panay, alwan bêngat no atsi ko bahên. ¹⁹ Anlugurên kon maának, nanad akon mihay babayi ya ampanganak ya ampananam hên hadyay ilab angka ha mag-in nanad ugali ni Apo Jesu-Cristo ya ugali yo. ²⁰ No atsi ko dayi bahên amêhên, ay matanam yoy yagah nakêm ko kamoyu.

Ya alimbawa ya tungkol kanlan Sara haka ni Agar

²¹ Hatsi ya mihay kotang ko kamoyun labay paaypa ha Kautuhan ni apo Moises. Angkaintindihan yoy labay habiên hên habaytoy Kautuhan?

²² Nakahulat ha Hulat ni Apo Namalyari, ya hi

apo Abraham, ay main loway anak ya lalaki. Ya miha ay anak ni Agar, ya ipoh, haka ya miha ay ha mantêg nan ahawa. ²³ Ya anak na kan Agar, ya ipoh, ay in-anak gawan ha naihipan lan bêngat lan apo Abraham haka hi Sara. Noa, ya anak na kan Sara, ya mantêg nan ahawa, ay na-ianak gawan ha pangako ni Apo Namalyari. ²⁴ Hatoy loway indo ay kaalimbawaan hên loway kahundoan. Ya mihay kahundoan ay ubat ha Tawgtug hên Sinai ha Arabia, ta bayro indin ni Apo Namalyari ya Kautuhan kan apo Moises. Habayto ya kahundoan ay nanad kan Agar, ya ipoh haka ha anak na ya nag-in ipoh. ²⁵ Hi Agar ay kaalimbawaan hên Tawgtug hên Sinai ha Arabia haka ya balayan Jerusalem, gawan habayto ay ampaidyanan hên kapareho kon Israelita ya nanad ipoh, gawan anhumonol hila ha Kautuhan ni apo Moises. ²⁶ Noa, hi Sara ya alwan ipoh, ay nanad ha ikalwan kahundoan, ta kaalimbawaan nay bayon balayan Jerusalem, bayro ha langit, haka hiyay nanad indo tamo, ya alwan ipoh ha Kautuhan. ²⁷ Ta nakahulat ha Kahulatan ni Apo Namalyari ya êmên di, “Humigla ka ya babayi ya a nagkaanak. Iangaw moy kahiglaan mo, ya hika ya a nakadanas hên ilab panganak, ta mal-at pon ya anak hên babayi ya dinamog, kanan babayi ya nag-ahawa.”

²⁸ Hikaw ya patêl ko ha Panginoon, hi Isaac ay nag-in anak ni Sara, hên gawan ha pangako ni Apo Namalyari kan apo Abraham. Hikitamoy nag-in anak ni Apo Namalyari, hên gawan ha pangako na kan apo Abraham etaman. ²⁹ Hi Isaac, ya anak ni Sara ay in-anak gawan ha kapangyarihan hên

Espiritu ni Apo Namalyari. Hi Ismael, ya anak ni Agar, ay in-anak hên gawan ha naihipan lan bêngat lan apo Abraham haka hi Sara. Pinairapan ni Ismael hi Isaac. Êmên êt bayro ya angkalyari amêhên. ³⁰ Noa, nakahulat ha Kahulatan ya impahulat ni Apo Namalyari ya êmên di, “Ipaplag mo ya babayi, ya ipoh, haka ya anak na, ta ya anak na, ay a malyarin makiatag ha bandi ya ipamana na ha anak na ha mantêg nan ahawa.” ³¹ Kabay patêl ko ha Panginooon, hikitamô ay alwan nanad anak hên mihay ipoh, ta hikitamô ay anak nay na ni apo Abraham ha mantêg nan ahawa ya hi Sara.

5

Paan mag-orong ha pangaipoh

¹ Imbuhan kitamina ni Apo Jesu-Cristo ha pangaipoh tamo. Kabay pakataniêhên yoy nakêm yo haka paan kaw mag-orong ha pangaipoh yo.

² Pakagilamên yo. Hiko hi Pablo ya ampaghabi kamoyu ya no magpatuli kaw gawan êndat yon hikaw ay mag-in mangêd ha hêlêk ni Apo Namalyari, ay a yoy nan mapakinabangnan ya dinyag ni Apo Jesu-Cristo. ³ Anhabiên kon oman kamoyun lalaki ya malabay hên magpatuli, ya no êmbayro ya labay yo, ay kailangan yon honolên ya kaganawan Kautuhan ni apo Moises. ⁴ Hikaw ya labay hên itad hên ayn kasalanan ni Apo Namalyari gawan ha pamanhumonol yo ha Kautuhan, ay ampidayo kan Apo Jesu-Cristo haka antalibatokan yoy ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari. ⁵ Noa, hikay, ay an-êngganan naên, ya maiúmang kay kan Apo Namalyari uston itad na kay hên ayn

kasalanan gawan ha paniwala naên kan Apo Jesu-Cristo, haka habaytoy malyari ha kapangyarihan hên Espiritu ni Apo Namalyari. ⁶ Ta no ampaniwala kitamo kan Apo Jesu-Cristo, ay alway nan maalagá kan Apo Namalyari no tuli kitamo o alwa, ta ya paniwala ya angkahêlêk ha dyag tamo, ya main pamanlugud ay yabay ya maalagá kana.

⁷ Hên hatò ay anhumonol kaw ha kaptêgan ya tungkol kan Apo Jesu-Cristo. Hinoy namagulon nakêm yo ta pinatgênan yoy pamanhumonol yo ha kaptêgan? ⁸ A ya manyag hên êmbayro hi Apo Namalyari, ya nanagyat kamoyu hên maniwala kan Apo Jesu-Cristo. ⁹ Kaillag kaw ta êmên a la kaw maamuyot, ta habaytoy alwan pêtêg ya toro la, ay nanad ha pampaalsa kanan hata kahabian, ya wana, “Ya pêrad ya pampaalsa ya pinakigawgaw ha kal-atan arina ay ampakapaalsa hên habayto ngan.” ¹⁰ Êmbayro man, ay gawan ha pakikimiha tamo kan Panginoon Jesu-Cristo, ay angkasigurado ko ya honolên yoy kaptêgan. Angkasigurado ko etaman ya parusaan ni Apo Namalyari hilay ampamagulo kamoyu.

¹¹ Hikaw ya patêl ko ha Panginoon, main kaatag ya ampaghabin ya an-itoro ko pon ya kailangan hên patuli. No an-itoro ko ya kailangan hên patuli, pata angga amêhên ay ampairapan la ko? No êmên bayro, ay a dayi mam-in yagah kanla ya pangitoro ko hên tungkol ha pangamatsi ni Apo Jesu-Cristo ha koros. ¹² Ya labay ko kanlan habain ya ampamagulo hên nakêm yo, ay magpakapon hila tana.

¹³ Hikaw ya patêl ko ha Panginoon, hinagyat

kaw ni Apo Jesu-Cristo hên mag-alíh ha aypa hên Kautuhan. Noa, paan kaw manyag hên nangarawak ya kalabayan hên lawini gawan bêngat ha ayn kaw ha aypa hên Kautuhan. Noa, dapat mi-hahawop kaw hên main pamanlugud. ¹⁴ Gawan ha angkaboo ya kaganawan Kautuhan ni Apo Namalyari ha mimihay utoh, “Lugurên moy kapareho mo hên nanad ha pamanlugud mo hên sarili mo.” ¹⁵ Noa, no ihundo yoy pamipapatsi yo, ay mahira ya pamilalamo yo.

Ya pamimiyay ha kapangyarihan nan Espiritu ni Apo Namalyari

¹⁶ Habaytsi ya aral ko kamoyu: palokop kaw ha Espiritu ni Apo Namalyari ta êmên a kaw makadyag hên nangarawak ya kalabayan lawini yo. ¹⁷ Ta ya nangarawak ya kalabayan hên lawini, ay halanghang ha kalabayan hên Espiritu ni Apo Namalyari, haka ya kalabayan hên Espiritu ni Apo Namalyari, ay halanghang etaman ha nangarawak ya kalabayan hên lawini. Habaytoy lowa ay ampihalanghang. Kabay a yo madyag ya labay yon daygên. ¹⁸ No nagpalokop kaw ha Espiritu ni Apo Namalyari, ay ayn kaw na ha aypa hên Kautuhan.

¹⁹ Mabalayan ya nangarawak ya dyag hên lawini, hên nanad ha pamanakêh ha alwan ahawa, pamanyag hên kaatag êt ya kagatêan, haka ya panay hên pamanyag hên habaytoy karêmêkan ya kapaparêng-êy, ²⁰ ya pamagsimba ha alwan pêtêg ya diyos, manggamit hên dangá, humêmêk, pami-papatsi, pamangimon, tulawên, mag-in matalarêh, pamitatayak, pamigagampi, ²¹ karidyaan,

pamaglahing, panay makilahingan, haka kaatag êt ya dyag ya êmên bayro ya karawakan. Omanên kon habiên ya hinabi ko kamoyu hên hatô, ya hilay ampanyag hên êmbayro ay a makapakilamo ha pamanlokop ni Apo Namalyari.

²² Noa, no atsi kantamo ya Espiritu ni Apo Namalyari, ay mag-in kitamon malugud, mahigla, mapatêkbêk ya nakêm, mapagtêh, maingaloên, mapaypaniwal-an, ²³ maaypay nakêm haka mapagpigil ha sarili. No êmên di ya ugali tamo ay alwan bawal ha patakarán ya dyag tamo. ²⁴ Hikitamo ya main pakikimiha kan Apo Jesu-Cristo ay ahina hên manyag hên nangarawak ya kalabayan hên lawini ta nanad impako tamina ya habayto ha koros hên kalamo ni Apo Jesu-Cristo. ²⁵ Dinyanan na kitamon Espiritu ni Apo Namalyari hên bayoy biyay, kabay dapat palokop kitamina kana. ²⁶ Paan kitamon magmahlay, paan mamahuluk hên miha ta miha, haka paan miriridyaan.

6

Dapat mihahawop

¹ Hikaw ya patêl ko ha Panginoon, no main kamoyu ya nakadyag hên kasalanan, ay hikaw ya ampaakay ha Espiritu ni Apo Namalyari, ay aralan yo ya hên maaypa ya nakêm ta êmên ya miúmang kan Apo Namalyari. Haka kaillag kaw, ta kayno hikaw êt ya matukso. ² Dapat mihahawop kaw ta ha pamihahawop yo ay mahonol yoy utoh ni Apo Jesu-Cristo. ³ No main kamoyu ya êndat na ya hiyay mangêd ha kaatag, ay anlokoên

nay sarili na. ⁴ Dapat pakaihipên hên balang miha ya sarili nan dyag, ta no mangêd, ay malyari yan humigla. Paan iparis ya dyag na, ha dyag lan kaatag, ⁵ ta ya balang miha ay main yan sarilin dyag ya dapat nan daygên.

⁶ Ha hinon angkakwa nan antoroan, ay dapat atagan nay ampaypamwang kana hên Habi ni Apo Namalyari.

⁷ Paan yon lokoên ya sarili yo. Hi Apo Namalyari ay a maloko hên hinoman. No hinoy intanêm tamo ay habayto êt ya popolên tamo. ⁸ Hilay mapanyag hên karawakan kalabayan hên lawini la, ay makakwa hên kaparusaan ya ayn anggaan ha impiyerno. Noa, hilay ampanyag hên kalabayan hên Espiritu ni Apo Namalyari ay makakwa hên biyay ya ayn anggaan ya an-idin nan Espiritu ni Apo Namalyari. ⁹ Paan kitamon humawa ha pamanyag hên kangêran, ta lano ha lumatêng ya allo, ay main kitamon matanggap no a kitamo an-humawa. ¹⁰ Kabay kaban angkabiyay kitamo pon ay manyag kitaminan kangêran ha balang miha, lalon-laloy na kanlan patêl tamo ha Panginon.

Tawlin aral ni apostol Pablo kanlan taga-Galacia

¹¹ Hatsi ya angkahêlêk yo ya mangahlay ya letra ay hiko ya nanulat hên hatsi ha mantêg kon gamêt.

¹² Hilay kapareho kon mánoro ya Israelita ya ampanapol hên pamandayêw kanlan kapareho naên Israelita, ay ampamatoluk kamoyu hên patuli kaw. Andaygên lay habayto ta êmên a hila

pairapan, hên nanad kanlan kaatag ya ampani-wala ya hukad ana ya pangamatsi ni Apo Jesu-Cristo ha koros, haka ahina kailangan patuli.

¹³ Tinuli hila man, ay a hila anhumonol ha kaatag ya Kautuhan. Noa, labay lan patuli kaw, ta êmên hila main maipagmahlay ha kapareho naên ya Israelita, ya hikaw ay napahonol lan magpatuli.

¹⁴ Noa, hiko ay ayn akon kaatag ya an-ipagmahlay, no alwan ya pangamatsi ni Panginooon Jesu-Cristo ha koros. Gawan ha pangamatsi na, ay ayn nanan alagá kangko ya maalagá kanlan a ampagpalokop kan Apo Namalyari. Haka ha hêlêk la kangko ay ayn akon alagá.

¹⁵ Kantamon main pakikimiha kana, ay alwan maalagá no tinuli kitamo o ahê. Ya maalagá ay binayo ya ugali tamo. ¹⁶ Hikaw ya anhumonol ha toro ko, ay mag-in dayin mapatêkbêk ya ihip yo ta hikaw ay mantêg hên anak ni Apo Namalyari. Dayi ingalwan na kaw ngan.

¹⁷ Ampakihabi ko ya paubat amêhên, ay a kinnan papotogên ya miha man kamoyu, ta hukad ana kangko ya hikoy nangapipiyatan gawan ha pamanhumonol ko kan Apo Jesu-Cristo.

¹⁸ Hikaw ya patêl ko, dayi ingalwan kaw ngan ni Panginooon tamon Jesu-Cristo. Amen.

**Ya habi ni apo namalyari: Bayon tsipan - Ayta
Mag-antsi
New Testament in Ayta, Mag-antsi**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mag-antsi Ayta (Ayta, Mag-antsi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789718260654

The New Testament

in Ayta, Mag-antsi

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

d2289d90-e8af-5f04-a1e1-312fd0921aff